

11.5.2018

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 16/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Teema: Potilasvahinkojärjestelmä ja vahingoista aiheutuvat komplikaatiot

Potilasvahingot ja komplikaatiot - pk-yrittäjien näkökulma

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Suomen Yrittäjiltä asiantuntijalausuntoa potilasvahinkojärjestelmästä ja vahingoista aiheutuvista komplikaatioista liittyen lakiin asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Suomen Yrittäjät ei pidä perusteltuna, että valinnanvapauden piiriin kuuluville tuottajille säädettäisiin vastuu hoitokomplikaatioista. Potilasvahinkojen osalta pidämme nykyistä järjestelmää toimivana ja kannatamme sen säilyttämistä myös jatkossa.

1. Järjestäjän vastuu takaa potilasturvallisuuden

Potilasvahinkoja ja komplikaatioita arvioitaessa pitää erottaa hoitovirheen seuraukset muista mahdollisista komplikaatioista. Kun vahingolla tai komplikaatiolla on selkeä syy-yhteys potilaan tutkimiseen, hoitamiseen tai niiden laiminlyöntiin, on kyseessä potilasvahinko, jonka varalle jokaisella terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavilla on oltava potilasvakuutus.

On kuitenkin mahdollista, että potilas saa komplikaation, vaikka hänen saamansa hoito ja tuottajan toiminta olisi ollut täysin moitteetonta. Näissä tapauksissa nykyisen lainsäädännön mukaan palvelujen järjestäjän on huoletettava siitä, että henkilö saa tarvitsemansa hoidon. Näin on riippumatta siitä, miten ja missä komplikaatio on syntynyt. Tämä koskee Suomessa yksityisen toimijan, mutta myös esimerkiksi ulkomailla leikkauskomplikaationa syntyneitä vahinkoja.

Tällainen järjestelmä varmistaa, että potilas saa tarvitsemansa hoidon sillä hoidon tasolla, jota sairaus tai hoitokomplikaatio vaatii. Järjestelmä on potilasturvallisuuden takaamisen kannalta tarkoituksenmukainen.

Huomion arvoista on myös se, että valinnanvapauden piiriin kuuluu pääsääntöisesti peruspalveluja, joissa komplikaatioiden riskiä ei voitane pitää suurena, eikä niistä vastaaminen näin aiheuta järjestäjälle merkittäviä kus-

tannuksia. Mutta yksittäisen sote-alan yrittäjien kannalta olisi täysin kohtuutonta, jos heidän pitäisi vastata toiminnastaan riippumattomista komplikaatioista. Vaatimus muodostaisi merkittävän esteen sote-alan yrittäjyydelle.

2. Tasapuoliset kilpailuolosuhteet huomioitava

Kaikissa sote-keskuksille ja muille valinnanvapaustuottajille asetettavissa vaatimuksissa on huomioitava tasapuoliset kilpailuolosuhteet ja tuottajien yhdenmukainen kohtelu. Näin ollen, jos yksityisille tuottajille asetettaisiin vastuu heidän toiminnastaan johtumattomista komplikaatioista, tulee sama vastuu asettaa myös maakunnan liikelaitoksen sote-keskuksille ja toiminnalle, jota voidaan tuottaa myös asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla.

Oletettavaa on, että hoitokomplikaatioihin syntyisi vakuutusjärjestelmä, jonka kustannustasoa ei voi kuin arvailla. Varmuudella tämä johtaisi ainoastaan kustannusten kasvuun.

3. Maltilliset vaatimukset parantavat palvelujen saatavuutta

Sote-uudistuksen tavoitteena on palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden parantaminen. Kotimainen pk-yrittäjyys voi olla merkittävä keino tämän tavoitteen saavuttamisessa. Se edellyttää, että sote-alan yrittäjyyden mahdollisuuksia vahvistetaan ja alalle tulokynnys pidetään matalana. Jokaisen sote-alan toimijan on täytettävä palvelutuottajalain vaatimukset. Näiden vaatimusten tulee riittää myös valinnanvapauspalvelujen tuottajana toimimiseen. Näin voimme rakentaa Suomen monipuoliset ja ihmisläheiset sote-palvelut.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Mikael Pentikäinen
toimitusjohtaja

Susanna Kallama
elinkeinoasioiden päällikkö